

Guia de bones pràctiques de participació juvenil

Guia de bones pràctiques de participació juvenil

Edició

Consell Valencià de la Joventut (CVJ)

info@conselljoventut.org

conselljoventut.org

Elaborat per Ítaca-ASC.

Primera edició: octubre de 2026

ISBN: 978-84-09-92842-2

ÍNDEX

La introducció

04

Què és el Consell Valencià de la Joventut

05

La importància de la participació per a nosaltres

09

El marc teòric i normatiu

12

El que diu la normativa

13

El que diu la teoria

26

Les bones pràctiques

32

Joves en Marxa

35

Consell Local d'Infància de Xirivella

39

El cicle de l'aprenentatge

43

Contenidors de reciclatge i Falla Participativa

47

Peripheral Youth Makers & Memories for Future

52

Les conclusions

56

El que podem extraure de les experiències

57

Els elements comuns d'èxit

66

El que falta: les nostres reivindicacions

68

La introducció

Què és el Consell Valencià de la Joventut

→ (aka el Consell, aka CVJ)

Desglosant conceptes

Consell Òrgan format per un grup de persones per a assessorar o prendre decisions sobre una matèria o administrar una entitat.

Valencià Pertanyent o relatiu a València, a la Comunitat Valenciana o als valencians.

Joventut Conjunt de la població compost per les persones joves (a partir de la llei 15/2017 de polítiques integrals de joventut, entre 12 i 30 anys).

El seu sentit

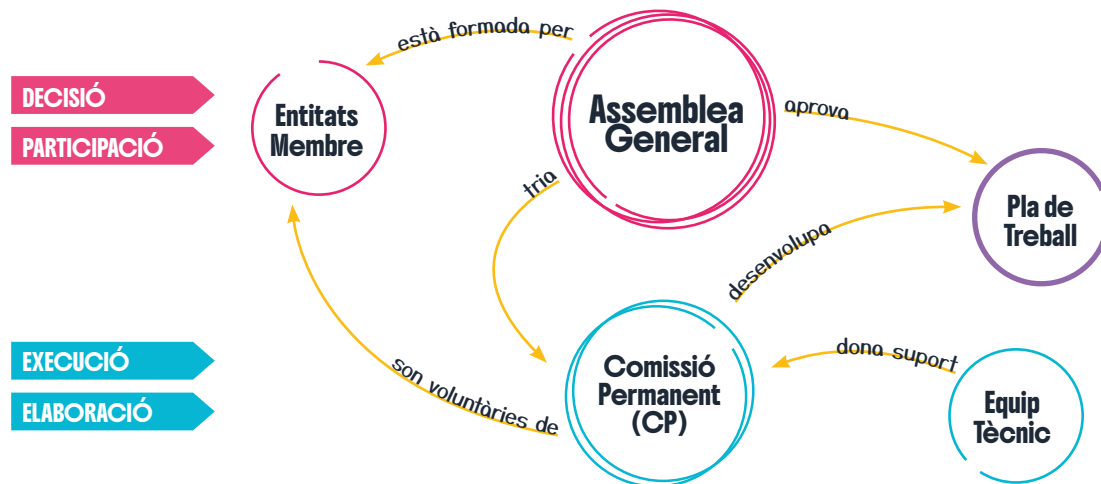
Màxim òrgan de representació de les organitzacions juvenils valencianes.

Interlocutor amb el Govern i les institucions en matèria de joventut.

Figura jurídica

- Corporació pública sectorial de base privada:
 - Associació d'associacions que comparteixen interessos.
 - Compleix algunes funcions públiques.
 - Es regula pel dret privat, és a dir, igual que una associació.
- Personalitat jurídica pròpia.
- Plena capacitat per a complir els seus fins.

És a dir, tot i que la llei ens assigna algunes funcions d'interès públic, som una entitat independent, amb base associativa, privada.

Fins

- 1** Defensar els interessos i els drets de la joventut, i promoure la igualtat d'oportunitats en el seu desenvolupament polític, social, econòmic i cultural.
- 2** Fomentar l'associacionisme juvenil.
- 3** Representar el moviment associatiu juvenil.
- 4** Col·laborar amb la Generalitat en l'elaboració de la política juvenil.

Funcions

1. Promoure **activitats que assegurin la participació** de les persones joves en allò que els afecte.
2. Elaborar i promoure informes o estudis sobre la joventut i els seus problemes.
3. Promoure la creació de consells locals i territorials de joventut.
4. Prestar serveis **als associats i als consells de joventut que el formen** i facilitar la cooperació i coordinació entre elles.
5. Fer d'interlocutor entre la Generalitat i les organitzacions juvenils.
6. Participar en els **òrgans consultius** de l'administració.
7. Emetre informes.
8. Elaborar un **informe anual d'actuacions** i proposar mesures que milloren la qualitat de vida de les persones joves.
9. Ser consultats quan es fan coses per a la joventut com programes, campanyes, subvencions, etc.
10. Promoure la cultura, especialment la valenciana.
11. Altres que s'acorden amb l'administració.
12. Fomentar la vertebració de les relacions de participació en l'àmbit europeu junt al **Consejo de la Juventud de España**.

→ Aqò ho vorem més endavant.

→ A aqò li diguem:
* **entitats membre**.

→ El més important per a nosaltres és el Consell Rector de l'IVAJ. Per a saber més, article 10 de la Llei 15/2017.

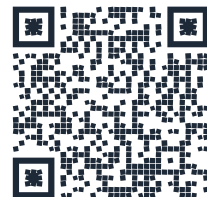
→ A aqò li diguem
📄 **informe de gestió**.

La importància de la participació per a nosaltres

La **participació** és una **capacitat** (de decidir en allò que ens afecta), un **dret fonamental** (reconegut en la Declaració del Drets Humans o la Constitució Espanyola, entre altres), una **eina** (que ens permet aconseguir els nostres objectius) i un **procés** (que s'aprén i es desenvolupa durant tota la vida).

És la base de l'associacionisme, que figura en els nostres fins definits per llei. A més, ocupa el primer lloc entre les nostres funcions.

Participa! Guia per al foment de la participació juvenil als centres d'educació secundària.

Article 48

Els poders públics promouran les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut en el desenvolupament polític, social, econòmic i cultural.

Constitució Espanyola

En el nostre dia a dia és un eix transversal i forma part del nostre ADN, és una de les àrees principals del CVJ.

Facilem la participació a peu de carrer mitjançant els Opina Jove.

Afavorim la participació en grups de joves mitjançant projectes com Joves en Marxa.

Promovem la participació mitjançant les entitats d'oci educatiu i la Trobada d'oci educatiu (TOE).

Fomentem i defensem la participació política mitjançant les entitats polítiques i sindicals, amb projectes com el Parlament Valencià Jove (PVJ) o la Trobada d'Entitats Polítiques i Sindicals (TOPS).

Treballem la participació des de:

El **voler** participar, en base als punts d'interés de la joventut.

El **poder** participar, mitjançant els espais i òrgans que tenim a l'abast.

El **saber** participar, gràcies als espais formatius i de reflexió que oferim.

Si bé és cert que som una entitat que aglutina entitats juvenils i considerem que la participació organitzada té un paper primordial com a eina per a generar canvi social, entenem que no és l'única via i considerem que no sempre és la millor fórmula ja que s'han de donar una sèrie de requisits perquè una associació funcione.

És per això que **promovem la participació des de diferents fórmules i l'objectiu no ha de ser sempre crear una associació.**

El marc teòric i normatiu

El que diu la normativa

Ens centrarem únicament en quatre lleis d'àmbit autonòmic.

Llei 15/2017, de 10 de novembre, de Polítiques Integrals de Joventut de la Comunitat Valenciana

Aquesta llei estableix el **marc normatiu** que coordina les **polítiques de joventut i el sistema públic de serveis a la joventut**. A més defineix i estructura la participació juvenil, donant-li rellevància en la seua incorporació en l'elaboració, la implementació i l'avaluació de les polítiques.

La participació està present en els seus principis rectors i directrius quan apela a la participació directa i la corresponsabilitat de les persones joves en el desenvolupament de les polítiques de joventut; en el reconeixement dels seus drets quan parla del dret a la participació i al ple exercici de la ciutadania activa; en la corresponsabilitat de les administracions públiques en els punts 11 i 12; i en les funcions de l'IVAJ quan parla de la planificació de polítiques, del suport econòmic i material a les estructures de participació i a la promoció de la participació amb **nosaltres**.

Consell
Valencià de
la Joventut

Ací ve la part important,
para atenció... açò ens
preocupa de veritat.

El títol II és específicament de **participació juvenil**.

La participació juvenil és el **conjunt d'accions i de processos** que generen, entre les persones joves, la **capacitat per a incidir** en el seu entorn, en les seues relacions i en el seu desenvolupament personal i col·lectiu, per a **intervindre i transformar-los**. Aquesta participació pot dur-se a terme tant individualment com col·lectivament, amb igualtat d'oportunitats, mitjançant 'entitats juvenils, grups de joves o consells de joventut, i d'una manera horitzontal, lliure i democràtica.

2. Les administracions públiques, amb l'objectiu d'afavorir la cultura democràtica i ciutadana de la joventut, fomentaran els processos participatius com a eines per a la construcció de les polítiques públiques que afecten els i les joves com a ciutadans i ciutadanes.

Conceptes importants:

- Entitats juvenils.
- Grups de joves.
- Formes de participació juvenil: acció i interlocució.
- Fòrum jove.

Entitats juvenils

Associacions juvenils

Integrades exclusivament per joves.
Art. 55 de la llei 14/2008.

Associacions d'alumnat

Seccions, àrees o departaments d'associacions de caràcter general

Partits polítics, sindicats,
associacions esportives o
culturals, etc.

Entitats prestadores de serveis a la joventut

Més del 50 % de les persones sòcies i de
la junta directiva són persones joves.

Grups de joves

Collectius sense personalitat jurídica formats per persones joves

Formes de participació juvenil: acció i interlocució

Capacitat per a desenvolupar
iniciatives i projectes.

Fòrum jove

Capacitat de dialogar amb les administracions públiques,
que haurà de tindre en compte a les entitats juvenils, els
grups de joves i les persones joves individuals.

Eina de participació de duració concreta i periòdica, mitjançant la qual les administracions públiques i les persones joves dialoguen i treballen conjuntament per a construir les polítiques públiques territorials i sectorials, que s'impulsen per les entitats juvenils i les administracions públiques

Al teu municipi, probablement es faci
anualment o hauria de fer-se anualment.

S'estipula que s'haurà de tindre en compte a les persones joves a partir dels 16 anys en les consultes.

Ací sí deixen opinar a les menors... #votals16

Destaquem el reconeixement dels grups de joves i l'obligatorietat del fòrum jove com a espai de diàleg entre la joventut i l'administració local.

Aquesta llei, a més, rebaixa l'edat de la joventut, que estava en 14 anys, als 12, de manera que s'inclou l'adolescència des del començament de l'ESO.

Del CVJ ja n'hem parlat abans, però també s'estipula la promoció d'iniciatives que asseguren la participació juvenil entre les finalitats dels consells locals i territorials de joventut, i els atorga la responsabilitat de buscar formes d'incorporar la participació de joves i grups de joves del seu territori.

Que són entitats independents i estan integrades per estructures organitzades o informals de participació.

Per últim, el Títol II concreta en el foment de la participació i l'associacionisme juvenil, que insta als poders públics a impulsar la cultura participativa de les persones joves per a millorar els sistemes i estructures democràtiques, i garantir un paper actiu de la joventut. A més **obliga als poders públics a promoure l'associacionisme, incrementar la participació mitjançant grups de joves, fomentar la creació de consells de joventut, i idear estratègies i plans de suport a l'associacionisme juvenil.** I incorpora l'educació per a la participació com un dels eixos bàsics dels plans de joventut que faciliten la creació d'estructures d'aprenentatge de la participació.

El saber participar.

Llei 26/2018, de 21 de desembre, de Drets i Garanties de la Infància i l'Adolescència

Aquesta llei regula els **drets de la infància**, entre els quals es troba el **dret a la participació**.

D'aquesta llei destaquem:

- El reconeixement, en els seus principis rectors, de **la infància i l'adolescència** com a ciutadania i subjectes actius de dret, de la seua participació en tots els assumptes que els afecten o interessen.
- El reconeixement dels seus drets, concretament del drets de ciutadania com són: a la identitat, a la participació, a ser informades, sentides i escoltades, a la llibertat d'expressió i a la creació intel·lectual, a la llibertat d'ideologia, consciència i religió, a la lliure associació, a la reunió, i al tractament de les seues dades personals.
- La promoció dels consells d'infància i adolescència.

Infància i adolescència?

No estem parlant de joventut?

Que no et sone rar, esta llei és important i cal tindre-la en compte perquè l'adolescència és part de la joventut.

Llei 4/2023, de 13 d'abril, de Participació Ciutadana i Foment de l'Associacionisme de la Comunitat Valenciana

Aquesta llei parla principalment de **participació ciutadana**, de participació en assumptes públics, d'una participació més institucional relacionada amb la política i l'Administració pública.

Article 1

2. A l'efecte d'aquesta llei, s'entén per participació ciutadana el **dret a intervindre individual o col·lectivament en els processos de presa de decisions per a incidir en la gestió, execució i seguiment de les polítiques públiques** derivades de les funcions de govern i administració de la Generalitat i de les entitats locals valencianes.

Article 9.

Concepte.

Per a poder exercir el dret de participació hi ha una sèrie de mecanismes i maneres de fer-ho. La participació ciutadana ha de ser de veritat i servir perquè es tinguen en compte les opinions dels ciutadans i ciutadanes.

No obstant, també dedica bona part a la **participació mitjançant el teixit associatiu**. Ens centrem en aquesta part.

Entre els seus **fins**, la llei especifica tres (3, 4 i 7) que podem aplicar a la realitat que estem treballant:

- Promoure la participació entre la infància i l'adolescència, amb les adaptacions que siguin necessàries.
- Impulsar la cultura participativa a través de la sensibilització i la formació des de l'infància.
- Promocionar i fomentar l'associacionisme com a eina vertebradora de la societat civil.

Entre els **principis** generals de la llei destaquem:

vertebració social

cultura participativa

associacionisme

formes de participació col·lectiva organitzada

educació en la participació

promoció del dret a participar

Art. 33. Vertebració social i cultura participativa, mitjançant la qual es promou l'associacionisme i les formes de participació col·lectiva organitzada.

Art. 34. Educació en la participació, entesa com el foment, des de nivells educatius primerencs i al llarg de la vida, de la promoció del dret a participar.

El **Títol 2**, anomenat «Promoció de la participació ciutadana i de l'associacionisme», parla d'animar que la ciutadania participe i s'anime a associar-se.

En el **capítol 1** parla de la **formació** a la ciutadania i al personal de l'Administració pública perquè sàprien com participar com a mesura de promoció de la participació, concretament:

- Programes de formació (destinats al conjunt de la ciutadania, des de les edats més primerenques).
- Sensibilització i difusió (mitjançant campanyes informatives sobre la participació ciutadana en internet, xarxes socials, ràdio i televisió).
- Sistema educatiu:
 - Formació contínua a professorat. → Article 362.
 - Mecanismes de participació en l'elaboració de normatives i projecte educatiu. → Article 363.3.
 - Dinàmiques i experiències participatives que impliquen a la comunitat educativa.
 - Consells escolar com a òrgans de participació. → Articles 364 i 365.
 - Accés d'entitats facilitadores de la promoció de la cultura participativa per a l'execució de programes que faciliten la participació de la joventut en les polítiques públiques. → **! Que aquestes som nosaltres!**
Entitats juvenils, regidories de joventut... L'article 366 és la nostra via d'entrada als IES.
 - Ús de les instal·lacions per part de les entitats ciutadanes (segons la normativa de cada centre) com a espais de trobada i reunió. → Açò se complementa amb l'article 89 del Decret 252/2019 sobre l'organització i el funcionament dels IES.
 - Promoció de la participació ciutadana també en l'ensenyament no formal com les escoles de persones adultes.
 - Per a tot açò hauran de coordinar-se les diferents Conselleries afectades.

Però per a nosaltres el punt més important està en l'**article 40** sobre les **mesures de participació** en la infància, l'adolescència i la joventut, un punt en el qual el Consell **vam estar aportant molt durant l'elaboració d'aquesta llei**.

En aquest article apareixen coses tan importants com:

- L'ús de formats i canals de difusió amigables i accessibles per tal d'assegurar que la informació s'enten.
- L'acompanyament per part de personal especialitzat dels fòrums i òrgans de participació que estiguen formats exclusivament per infància i adolescència.
- La promoció de les associacions infantils, juvenils i grups de joves.
- La participació infantil i adolescent en els consells locals i territorials. ✌️
- La incorporació de la participació ciutadana com a eix central de l'educació en valors que proporcionen els espais d'educació no formal com els centres juvenils i d'oci educatiu. ❤️

Dinamitzadores. ←

→ Entitats d'oci educatiu
aka educació no formal.

Les associacions infantils i juvenils estan regulades en la Llei 14/2008 d'associacions de la Comunitat Valenciana, concretament en l'article 55 que va ser modificat per a incloure a la infància (abans parlava sols de joventut) a partir de la Llei 26/2018 de drets i garanties de la infància i l'adolescència de la Comunitat Valenciana.

Tal vegada el recordeu
d'altres articles com el
18 de la Llei 15/2017.

En el **capítol 3** parla de **fomentar l'associacionisme**.

Sí, ens botem el 2 perquè no ens interessa en aquest treball.

En primer lloc reconeix el moviment associatiu, però també els atorga un paper en el foment de la participació ciutadana per la qual cosa preveu un programa de foment de l'associacionisme amb mesures com un sistema òptim de bestretes en les subvencions públiques que facilite el compliment dels seus fins.

Però anem a la part que ens interessa, l'**article 47** de foment de l'educació en participació a través de les entitats ciutadanes per a desenvolupar la cultura de democràcia participativa, que reforça el nostre paper i açò sí que ens agrada, o l'**article 49** que fomenta el que estem fent en aquest recurs que tens davant, reconèixer les bones pràctiques en matèria de participació ciutadana.

juvenil

!
error 404
not found.

Llei 4/2025, de 22 de maig, de voluntariat de la Comunitat Valenciana

Aquesta llei es centra principalment en les entitats de **voluntariat**, encara que també incorpora altres entitats que realitzen accions de voluntariat.

Es contemplen molts àmbits d'actuació del voluntariat:

social ambiental cultural esportiu socio-sanitari educatiu intergeneracional
internacional de cooperació per al desenvolupament europeu virtual digital
de protecció civil corporatiu d'acollida en matèria de consum en institucions penitenciàries

Però ací volem destacar dos especialment, que parlen de la participació en la seua accepció de prendre partit:

Voluntariat d'oci educatiu que, com a acció solidària planificada, incentiva l'**educació integral** de la infància i la joventut durant el seu **temps lliure**; i que forma i sensibilitza mitjançant el desenvolupament d'activitats en l'àmbit de l'**educació no formal**, que fomenten el desenvolupament, creixement personal i grupal de manera integral que afavorisquen la solidaritat i la inclusió, i **aconsegueixen el compromís, la participació i la implicació social**.

Sí, vosaltres, les entitats d'educació no formal, les escoltes, les juniors, les salesianes... totes vosaltres.

Voluntariat comunitari i veïnal, que col·labora en la millora de la **comunitat**, i **promou la participació** per a resoldre els problemes i exigir major qualitat de vida, vertebrant una societat solidària, activa, crítica, compromesa i **corresponsable**.

Quant a la joventut, d'aquesta llei podem destacar el reconeixement de les persones menors d'edat com a persones voluntàries a partir dels **12 anys** amb l'autorització dels seus responsables legals.

És a dir, tota la etapa de la joventut.

Quant a la **participació**, aquesta llei estipula que:

La Generalitat impulsarà la participació ciutadana en les entitats de voluntariat.

Les entitats de voluntariat participaran en el disseny de les polítiques públiques de les àrees en que desenvolupen les seues activitats.

Per últim, pot resultar d'interés:

- La promoció de voluntariat des dels centres d'educació secundària i FP, així com la promoció de voluntariat en continguts educatius.
- L'acreditació i reconeixement de les actuacions de voluntariat.

Com a complement de l'educació formal.

Organitzant accions de solidaritat puntuals o amb la col·laboració d'entitats de voluntariat.

! Un altre article (en aquest cas el 33.2) que ens suposa una via d'entrada als IES.

És a dir, tractar l'acció voluntària en els currículums educatius, i incorporar metodologies que afavorisquen el voluntariat.

De conformitat amb la normativa de reconeixement de competències aka l'**Institut Valencià de Qualificacions Professionals**.

El que diu la teoria

El tamboret de la participació: condicions imprescindibles per a la participació

Per a que es produïska la participació són imprescindibles tres condicions (com són imprescindibles les tres potes d'un tamboret):

Moreno, A. (Coord). (2015). *Creando futuro 2.0*. Bloque 1. Más de una década. Metodologías participativas con jóvenes.

Voler participar: que les participants senten els objectius com a propis, que se senten part d'un grup, que senten que el que fan té sentit i és útil.

Impuls, motiu, necessitat, desig, raó, interès, incentiu, **MOTIVACIÓ**.

Saber participar: saber sobre el tema que s'està tractant, saber implementar les accions, saber organitzar-se, saber comunicar i coordinar-se amb altres.

Coneixements, capacitats, habilitats, destresses, **FORMACIÓ**.

Poder participar: de la tasca, de l'acció concreta, de la gestió, de l'estructura, de la comunicació i cohesió.

Condicions materials, recursos, canals, estructures, mecanismes, **CAPACITAT**.

L'escala de la participació infantil: una adaptació de l'escala de Sherry Arnstein per Roger Hart per a UNICEF

→ És extrapolable a la participació juvenil.

Aquesta escala és útil per a reflexionar sobre el disseny del procés participatiu, però no mesura la qualitat de les intervencions. És a dir, un nivell més elevat en l'escala no significa més qualitat, ja que n'hi ha diferents factors que afecten al grau de participació, però principalment l'elecció dels xiquets i xiquetes que participen.

1 Manipulació

Les participants són utilitzades per a transmetre les idees de les persones adultes, però no comprenen ni els problemes ni les accions, i potser tampoc reben una retroalimentació o rendiment de comptes.

2 Decoració

Les participants són utilitzades per a reforçar la causa, però no tenen l'oportunitat d'aportar.

→ Per la foto 📷.

3 Simbolisme

Sembla que les participants poden expressar-se, però tenen poca o cap capacitat d'incidència, normalment són triades per les seues habilitats comunicatives però sense haver-se treballat el contingut.

→ Reprodueixen uns lemes xulíssims.

4

Assignades però informades

Les participants són seleccionades específicament, però almenys tenen una informació mínima: comprenen les intencions del projecte, sabe qui i perquè va decidir sobre la seua participació, el seu paper és significatiu, i s'ofereixen de manera voluntària després de conèixer la informació i condicions.

→ És a dir,
no decoratiu!

5

Informades i consultades

Les persones adultes dissenyen i dirigeixen el procés, però les participants el comprenen i les seues opinions són considerades.

→ Ara sí!

6

Iniciada por adultes, però decisions compartides amb la infància

→ Per fi entra en
joc la presa de
decisiones.

7

Iniciada i dirigida per la infància

Les participants són les protagonistes de tot el procés: creen i posen en pràctica el projecte, prenen decisions que els afecten i que afecten a l'entorn. I les persones adultes sols faciliten.

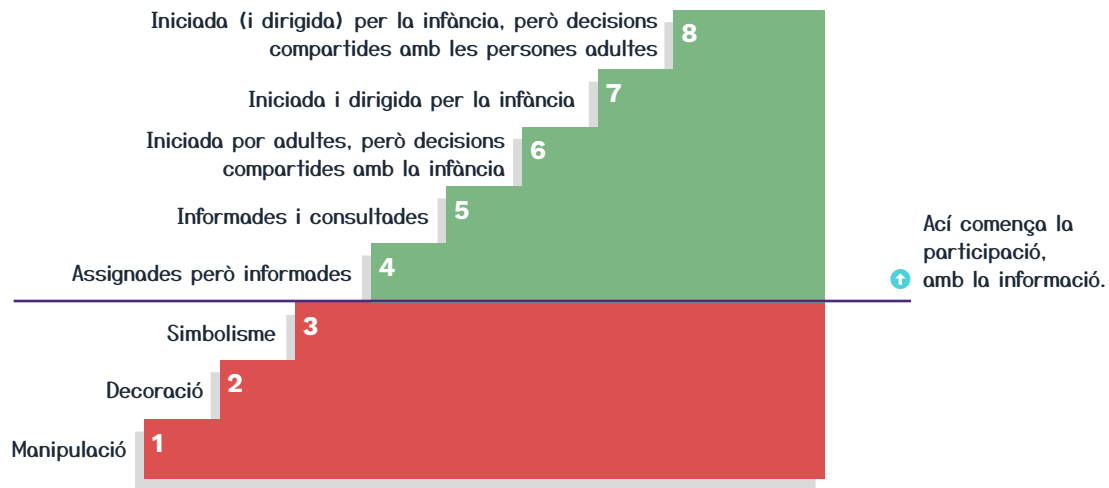
→ Empoderament.

8

Iniciada (i dirigida) per la infància, però decisions compartides amb les persones adultes

Les participants permeten o conviden a les persones adultes a participar, però aquestes ho han de fer des d'una perspectiva no invasiva.

→ És important obrir
els ulls i estar
disponible per a
acompanyar.

Hart, R. A. (1992). *Children's participation: From tokenism to citizenship: Innocenti essay no.4.*

Tipologies de participació infantil

per Trilla i Novella

Aquesta classificació contempla quatre classes més amples:

Extrapolables
també a la
participació
juvenil.

Simple

La infància pren part com a espectadora o executant sense intervindre prèviament en preparació o decisions.

1. Estar o fer acte de presència. Es pot mesurar en termes **quantitatius**. Pot haver una relació **estímul-resposta**, en que la reacció (participació) pot incidir indirectament en el desenvolupament de l'activitat.
2. Procesos en que l'activitat dels subjectes resulta un element essencial. Són activitats no decidides però en que tenen certa autonomia.

«En l'activitat
participaren
X persones».

Aplaudir,
cridar,
cantar...

Consultiva

S'escolta la paraula de la infància.

1. Sol·licitar opinió sense compromís d'acatar-la com a forma de recabar informació.
2. Participació consultiva **no vinculant** però en els quals sí es pren en consideració, es negocia i es donen explicacions de les decisions preses.
3. Procesos de participació consultiva vinculant en els quals l'opinió resulta **decisiva** sobre l'assumpte.

Sondejos,
enquestes,
qüestionaris de
valoració...

Assessorament,
consultoria...

Eleccions,
selecció entre
alternatives...

Projectiva

La infància és agent, protagonista, el projecte és pròpi. Aquesta requereix més compromís i corresponsabilització, i pot ser completa o en diferents moments: en la definició, el sentit i els objectius; en el disseny, la planificació i la preparació; en la gestió, l'execució i el control; en la valoració. Es podrien distingir nivells segons la presència o intervenció adulta.

Els últims tres
escalons de
l'escala de Hart.

Metaparticipació

La infància demana, exigeix o genera nous espais i mecanismes de participació perquè consideren que el reconeixement dels seus drets participatius no s'estan donant. L'objectiu de la participació és la mateixa participació, encara que sol sorgir de reivindicacions de continguts específics.

Trilla, J., i Novella, A. (2001). Educación y participación social de la infancia. *Revista Iberoamericana de Educación*, 26, 137–164, <https://doi.org/10.35362/rie260982>

Les bones pràctiques

3

Parlar de participació juvenil és fàcil; **fer-la realitat** no tant.

Al llarg d'aquesta guia s'ha insistit que **la participació no és només un objectiu, sinó un procés que necessita condicions, recursos, metodologies, temps i intencionalitat**. Per això, més enllà del que diuen les lleis o les teories, resulta clau observar què està passant ja en el territori, quins projectes funcionen, per què funcionen i què podem aprendre d'ells.

Les bones pràctiques que es recullen a continuació no són models perfectes ni fórmules tancades, sinó experiències reals que han sabut generar **espais de participació significatius per a les persones joves**.

En elles es poden identificar elements comuns que apunten cap a una idea clara: quan es donen determinades condicions, la participació no només és possible, sinó que esdevé una eina de transformació personal i col·lectiva.

Aquest apartat pretén, per tant, posar el focus en allò que ja està passant, per inspirar, orientar i reforçar noves formes de construir participació des de la pràctica.

Per a fer aquest anàlisi i comprendre per què aquestes pràctiques funcionen, partim de tres marcs coneguts:

L'**escala de participació de Hart**, que ens ajuda a reconèixer quan la joventut assumeix un rol actiu i responsable.

El **tamboret de la participació** (voler, saber i poder) de Fernando de la Riva, que permet identificar les condicions bàsiques perquè la participació siga possible.

Les **tipologies de Trilla i Novella**, que diferencia entre participació informativa i aquella que és plenament projectiva o responsable.

A partir d'aquests marcs generals, podem identificar amb claredat alguns elements específics que han fet que els projectes analitzats siguen experiències sòlides, transformadores i replicables.

Joves en Marxa

Joves en Marxa és un projecte d'educació en la participació que busca generar una xarxa de grups de joves organitzats contra les discriminacions i els discursos d'odi mitjançant espais de formació, reflexió i acció organitzada. A llarg termini, és un projecte que alenta a la joventut a participar des dels seus propis centres d'interès en grups locals mitjançant un procés de formació/facilitació i afavorint el desenvolupament d'accions pròpies mitjançant una participació autònoma iniciada i desenvolupada per les mateixes persones joves.

Les bones pràctiques: Joves en Marxa

Objectius principals

- Crear grups de joves que tinguin la capacitat de generar accions que desarticulen els discursos d'odi en el seu entorn més pròxim.
- Educar en participació cobrint les necessitats i mancances participatives i fent accessible la informació i recursos que tenen al seu abast.

Entitat organitzadora:

Consell Valencià de la Joventut.

Duració:

1-3 anys.

Àmbit territorial:

Descentralitzat, àmbit local.

Instal·lacions:

Instal·lacions públiques (centre educatiu, centre juvenil, altres facilitats per les administracions).

Grup:

Joves d'entre 14 i 25 anys, diferenciats per grups d'edats. Idealment en etapa d'educació secundària.

Organització:

- Grups de joves per centres d'interès.
- Reunions periòdiques.
- Presencialitat.

Elements que fan que este projecte funcione o destaque respecte a uns altres

Coneixement de la realitat local/territorial i adequació del projecte a aquesta.

Treball per centres d'interés, concretament baix el paraigües de la desarticulació dels discursos d'odi.

Educació per a la participació, acompanyament. Les persones joves són les protagonistes, tenen la informació i prenen les decisions.

Eines de seguiment del procés tant dels grups com de les persones individuals que formaven els grups, amb objectius, indicadors, etc.

Personal tècnic alineat amb els valors del projecte, amb un fort grau d'implicació, amb una perspectiva no adultcentrista i capacitat de connectar i motivar a les persones joves.

Voler, saber, poder

En una primera fase es treballa el voler (motivació, cohesió grupal, identificació amb el grup, els objectius i el projecte, generar identitat grupal). No obstant, la motivació és una constant en tot el procés.

En una segona fase es treballa especialment el saber (formacions sobre els continguts i temàtiques que interessen al grup, acompanyament en tasques relacionades amb l'organització i el treball amb l'administració).

El poder es treballa en dos línies, d'una banda les que estaven a l'abast de l'entitat com la flexibilitat horària i de comunicació, la gratuïtat i disposició de recursos econòmics, el desplaçament de la persona tècnica al punt necessari, etc. I, d'altra banda, la que no depèn de l'entitat organitzadora que està vinculada al treball en els seus territoris amb l'administració, el personal polític i tècnic, que es treballa a partir d'acostar postures, de participar de reunions de coordinació tècnica per a traslladar necessitats, de formar i acompanyar també al personal tècnic.

Tipus de participació

En el nivell projectius de l'escala de Hart, el últims 3 escalons. **Les accions i decisions depenien totalment del que genera el grup.** Cada decisió, cada acció, és del grup i s'implementa només si era la seua decisió. D'aquesta manera, l'experiència de participació és un procés on les joves lideren i gestionen les seues pròpies iniciatives.

Consell Local d'Infància de Xirivella

CONSELL
LOCAL
D'INFÀNCIA DE
XIRIVELLA

El Consell Local d'Infància de Xirivella (CLIX) és un espai de participació ciutadana on les xiquetes i xiquets poden exercir el seu dret a participar, a expressar les seues idees i opinions, així com proposar accions concretes per a transformar la ciutat. Es trien per altres xiquets i xiquetes en unes votacions que se celebren en tots els col·les. Es reuneixen per a parlar, es preocupen perquè es respecten els drets de la infància a Xirivella, i representen les necessitats i interessos de tota la infància del poble.

Objectius principals

- Facilitar l'exercici del dret dels xiquets i xiquetes a ser escoltats i escoltades i al fet que la seua opinió siga tinguda en compte en aquells assumptes que els afecten.
- Afavorir la implicació de xiquets i xiquetes en la vida social mitjançant l'ús de la paraula i de l'acció cooperativa amb la finalitat d'optimitzar la convivència i el desenvolupament personal.
- Donar a conèixer el funcionament democràtic de l'Ajuntament i els seus diferents òrgans de govern, especialment el Ple.
- Millorar els espais públics del municipi i tots aquells aspectes relatius a la convivència, des de la perspectiva ciutadana i comunitària.

Elements que fan que este projecte funcione o destaque respecte a uns altres

Incorporació de la visió del CLIX en les polítiques públiques a diferents nivells, des de qüestions tangibles com l'elecció de pel·lícules de la programació cultural, fins al Pla de Mobilitat Urbana Sostenible.

Interlocució, per part de l'equip dinamitzador, diferenciada entre famílies i participants. Malgrat el canal siga el mateix, generalment els missatges van destinat als consellers i conselleres.

Presa de decisions més enllà de la votació, mitjançant el diàleg i el consens.

Implementació d'accions per part de la infància, com el disseny i explicació de jocs i activitats, la conducció del Ple Infantil, l'atenció en stands informatius, etc. Les persones adultes acompanyen i donen suport però no intervenen en les seues accions de cara al públic.

Voler, saber, poder

La generació de grup, la identitat de CLIX (mitjançant una imatge i elements identificatius com xapes o samarretes, a petició seua) o l'elecció de la temàtica a treballar cada curs són algunes de les accions per a treballar el voler.

El saber està transversalment en la metodologia de projectes amb les fases d'investigació, consulta i elaboració de propostes. És un projecte d'educació per a la participació i en valors democràtics que afavoreix l'adquisició d'hàbits de participació com el treball cooperatiu, el diàleg i el consens.

Per ser un espai de participació ciutadana d'àmbit públic, el treball del poder és inherent a l'existència del consell i es fa palpable quan es celebren plens infantils o quan es vehicula la participació infantil en consultes ciutadanes a través del consell. A més, el grup ha generat el seu reglament de funcionament, concretant aspectes com l'edat màxima, les baixes o la manera d'arribar a acords.

Tipus de participació

La participació és **projectiva**, durant tot un curs escolar en diferents fases. El funcionament habitual és **iniciat i dirigit per la infància (trien la temàtica) amb l'acompanyament de les persones adultes**. Però també es produeixen accions de consulta o assignació.

Aquesta experiència no és necessàriament extrapolable a la resta de Consells d'Infància i Adolescència, ja que dependrà del model participatiu pel que cada ajuntament vulga apostar

El cicle de l'aprenentatge

La formació s'estructura com un procés vivencial que combina una fase local amb un moment formatiu d'estiu, on es comparteixen formacions, activitats, convivència i aprenentatges pràctics. Tot el procés està organitzat i acompanyat pel claustre de l'escola, conegut com a equip zero, format per antics monitors i monitores que han viscut aquesta mateixa experiència i que conformen un grup estable encarregat de formar les noves generacions. Aquest model facilita la transmissió de coneixements i valors, reforça la pertinença i permet una renovació continuada de les persones que assumeixen responsabilitats dins de l'entitat.

Les bones pràctiques: El cicle de l'aprenentatge

Objectius principals

- Formar joves perquè puguin exercir com a monitors i monitores, adquirint competències en dinamització, educació en el temps lliure i participació juvenil, tot desenvolupant eines per a acompanyar processos educatius de qualitat.
- Generar sentiment de pertinença i coneixement profund de la metodologia pròpia de l'organització, fomentant la implicació activa, la responsabilitat col·lectiva i la comprensió dels valors que sostenen el projecte educatiu.
- Crear un espai d'aprenentatge compartit on descobrir bones pràctiques, intercanviar experiències i desenvolupar habilitats que afavorisquen la participació.

Entitat organitzadora:

Escola Don Bosco.

Duració:

Un curs anual amb fases locals i trobades intensives. Paral·lelament, el claustre de l'escola treballa durant tot l'any mitjançant reunions de coordinació i moments de convivència que permeten preparar i donar continuïtat al procés formatiu.

Àmbit territorial:

Autonòmic.

Instal·lacions:

Privades.

Grup:

L'equip zero o claustre de l'escola, format per antics monitors i monitores de més de 21 anys, i les persones participants en el curs, principalment joves de 18 i 19 anys.

Organització:

- Sessions formatives durant tot el curs.
- Trobada intensiva d'estiu amb convivència i formació.
- Treball en línia.
- Trobada posterior d'hivern per avaluar i consolidar aprenentatges.
- Reunions de les persones monitores del claustre per fer el seguiment individual de l'alumnat al llarg del curs, detectar necessitats i acompanyar l'evolució.

Elements que fan que este projecte funcione o destaque respecte a uns altres

Aprentatge vivencial: es combina la formació oficial amb experiències pràctiques, convivència i reflexió compartida.

Continuïtat en la participació: el procés permet passar de participar com a alumne o alumna a continuar vinculat al moviment, assumir noves responsabilitats i, finalment, incorporar-se al claustre amb objectius clars i un fort sentiment de pertinença.

Acompanyament i referents clars: hi ha persones de referència que orienten i fan un seguiment individual i grupal durant tot el procés.

Rotació de responsabilitats i lideratges: les responsabilitats quotidianes es distribueixen entre els grups i es facilita que les persones assumisquen nous rols progressivament.

Objectius compartits: el claustre i les persones participants comparteixen la voluntat de formar monitors i monitores compromesos amb el projecte educatiu de l'entitat.

Voler, saber, poder

La voluntat de continuar participant naix, en bona part, de les experiències viscudes anteriorment dins de l'entitat i del vincle construït al llarg d'aquest procés. El bon acompanyament i la possibilitat de continuar formant part del grup des d'un rol diferent afavoreixen que les persones joves vulguen mantindre la seua implicació.

Les persones que formen el claustre han viscut prèviament el procés formatiu i disposen dels coneixements i l'experiència necessaris per a formar les noves generacions. Al mateix temps, continuen aprenent a renovar els continguts i assumir el paper de formadores. Aquest aprenentatge es combina amb metodologies vivencials i espais de reflexió, com les tutories, on es comparteixen experiències, dubtes i vivències del curs.

El poder es garanteix gràcies a una estructura estable, recursos humans especialitzats i espais propis. El model organitzatiu facilita la participació i garanteix el suport constant en tot el procés. A més, la gestió tant d'aquest com de la resta de cursos de l'escola reforça el sentiment de pertinença a la federació i a la mateixa escola, fent que formar part de l'equip zero siga una experiència especialment gratificant i significativa.

Tipus de participació

En el nivell projectiu de l'escala de Hart, les persones joves van adquirint protagonisme progressivament, assumint responsabilitats i participant en la presa de decisions. Tot i que la part formativa no arriba als nivells més alts, les accions es cogestionen amb l'equip de coordinació juvenil, tenint en compte els seus interessos, aportacions i necessitats. La continuïtat dins del claustre permet, a més, avançar cap a rols amb més responsabilitat i capacitat d'incidència en l'organització.

Contenidors de reciclatge i Falla Participativa

Aquests dos projectes són desenvolupats per la branca de Pioners (de 14 a 16 anys) de l'agrupament que situen els adolescents com a protagonistes del disseny, la planificació i l'execució d'accions comunitàries amb impacte al seu entorn. D'una banda, la necessitat de tenir contenidors de reciclatge per l'agrupament que va afavorir que la branca els dissenyara i creara. D'altra banda, el disseny i creació d'una falla participativa, on eren els i les adolescents qui protagonitzaven i executaven tot el procés, amb l'acompanyament dels seus scouters.

Les bones pràctiques: Contenidors de reciclatge i Falla Participativa

Objectius principals

Contenidors de reciclatge

- Adquirir habilitats i aprenentatges mitjançant un projecte de bricolatge, assumint diferents rols i responsabilitats.
- Motivar al grup a continuar participant de les activitats del Jamboree que s'havien vist interrompudes per la pandèmia.
- Desenvolupar un element final, en aquest cas els contenidors de reciclatge per al local.

Falla participativa pel 8M

- Construir la falla del Jamboree d'eixe any amb temàtica feminista.
- Desenvolupar un procés participatiu amb el grup de pioners per a construir-la.

Entitat organitzadora:

Agrupament Escolta Jamboree.

Duració:

6 mesos (els dos projectes).

Àmbit territorial:

Local, Xàtiva.

Instal·lacions:

Local de l'agrupament.

Grup:

Branca de Pioners. Grup d'uns deu adolescents d'entre 14 i 16 anys.

Organització:

- Reunions setmanals els dissabtes.

Elements que fan que este projecte funcione o destaque respecte a uns altres

Protagonisme real: que siga el grup qui dissenya, planifica i executa les accions.

Treball des de la confiança i l'acompanyament, no des de la tutela.

Acompanyament basat en el deixar decidir i fer i reconduir soles quan és necessari. Els xiquets i xiquetes arriben a punts que els scouts no es plantegen.

El treball en xicotets grups té major impacte.

El vincle sostingut en el temps amb les participants facilita desenvolupar projectes que els motiven més.

Voler, saber, poder

- La motivació principal surt de la necessitat de socialitzar i de formar part d'un grup d'iguals. Estableixen dinàmiques que reforcen la identitat del grup, com els col·loquis que fan cada dissabte abans de començar l'activitat. I reforcen la seua identitat col·lectiva i de pertinença al grup amb símbols com la panyoleta o inclús el propi local. La motivació per la tasca, encara que present, és secundària i supeditada a l'objectiu de relacionar-se i ser part del grup.
- Es tenen en compte en tot moment la opinió i les motivacions del grup dins d'un marc i uns objectius establerts pels scouts. D'aquesta manera es fomenta que la proposta done resposta a les seues inquietuds.
- Establir rols dins de l'equip de participants fa que es motiven entre ells mateixa i es facen responsables del procés, la qual cosa té un major impacte que si la direcció ve desde la figura adulta del scout.
- Tanquen els projectes amb una celebració, com la crema de la falla, o presentant el projecte dels contenidors de reciclatge a un concurs que guanyen.

- Es dota de coneixements al grup durant el procés. Es dona importància a fer mentre s'està aprenent.
- L'organització de les tasques en diferents grups segons la seua motivació d'assumir-ne unes responsabilitats o unes altres genera que el procés d'aprenentatge es lligue amb la motivació individual i grupal i per tant aquest siga més significatiu.

- Tenir un local propi que el grup senta com a seu, genera un espai segur on equivocarse i aprendre de manera segura.
- Ser una entitat consolidada en el temps, amb una estructura establerta (Kraal [equip educatiu], branques, cap de grup, etc) genera un marc on poder desenvolupar projectes de participació sostinguts en el temps.
- Existeixen espais de diàleg i de presa de decissió dels que les participants formen part i tenen capacitat d'agència, com per exemple els col·loquis que fan abans de començar l'activitat.

Tipus de participació

La participació és **projectiva, iniciada per persones adultes amb les decisions compartides amb xiquets i xiquetes**.

En un primer moment són els scouts qui estableixen l'activitat a desenvolupar i emmarquen els objectius generals. Però, durant el procés, existeixen espais de co-decissió on el grup estableix els objectius més específics i el desenvolupar concret de l'activitat, es produeix un equilibri de poder.

Tot el procés es dota d'un acompanyament des de la figura dels scouts que es desenvolupa des d'una posició de facilitació i no d'execució. Concretament, en el projecte de la falla, l'equip educatiu va prendre l'acord grupal de no intervenir en les tasques a no ser que fora necessari, encara que això comportara una qualitat menor en el resultat final del monument construït, per que l'objectiu principal era el procés i no el producte.

Peripheral Youth Makers & Memories for Future

Experiència de participació juvenil en zones rurals
(Alt Palància)

Els projectes Peripheral Youth Makers i Memory for Future naixen de la necessitat detectada en els **Encuentros Periféricos: activar la participació juvenil en zones rurals de l'Alt Palància** i oferir alternatives culturals a la joventut que no se sentia representada per l'oferta d'oci dominant. La iniciativa buscava enfortir vincles entre joves de diferents pobles, fomentar l'arrelament territorial i proporcionar eines perquè es convertiren en agents dinamitzadors del seu entorn. Els projectes combinaren trobades internacionals, treball local, metodologies d'educació no formal i l'organització autònoma d'activitats artístiques i culturals.

Red SembrEU

Objectius principals

- Trencar l'aïllament de la joventut que viu en zones rurals i fomentar la seua participació en la vida dels seus territoris.
- Fomentar la col·laboració i el treball en xarxa entre joves i agents culturals locals i europeus.
- Afavorir la creativitat i la generació de noves narratives sobre el passat, present i futur dels territoris rurals.

Entitat organitzadora:

Red SembrEU (anteriorment Europimpulse Network).

Duració:

2 anys.

Àmbit territorial:

Internacional + autonòmics

Instal·lacions:

Instal·lacions públiques.

Grup:

Joves rurals.

Organització:

- Trobades internacionals: 3, per a trobar-se amb gent jove europea.
- Trobada locals: per a desenvolupar les activitats decidides.
- Trobada de coordinació (en línia): reunions per a organitzar.

Elements que fan que este projecte funcione o destaque respecte a uns altres

Protagonisme real a la joventut: que siguin ells qui dissenyen, planifiquen i executen les accions.

Treball des de la confiança i l'acompanyament, no des de la tutela.

Incorporació de metodologies creatives (arts visuals, teatre, música) per afavorir la implicació.

Creació xarxes locals i internacionals per assegurar la continuïtat dels projectes.

Formació prèvia de les persones joves, clau per garantir l'autonomia i la sostenibilitat de les iniciatives.

Voler, saber, poder

La motivació inicial sorgia sovint de l'oportunitat de viatjar en el marc d'Eras-mus+ (“anda que me’n vaig a Itàlia/Portugal... conta amb mi”) A poc a poc, la motiva-ció es consolidava a través de l'experiència col·lectiva, el sentiment de pertinença i la possibilitat de “deixar em-premta” al territori (murals, tallers, activitats locals). El projecte generà alternatives d'oci i cultura que reforça-ren el vincle amb el poble i reduïren la sensació de no encaixar en el model festiu majoritari.

Formació en metodologies participatives, biblioteques humanes, tècniques d'ani-mació i eines creatives. Ús constant de l'educació no formal: aprendre fent, a tra-vés del joc, la conversa i l'ex-perimentació. En Memory for Future, els joves recollien memòries locals i les trans-formaven en productes crea-tius (teatre, fanzine, anima-ció).

El programa Erasmus+ i el Cuerpo Europeo de Solida-ridad aportaven estructura, recursos econòmics, suport logístic i marc metodològic. Existia un acompanyament continuat de les facilitado-res, procurant mantindre espais horitzontals de de-cisió. Els joves assumiren responsabilitats reals: ges-tió de permisos, logística, compra de materials, disseny d'activitats o organització de l'última trobada itinerant (incloent errors com oblidar comprar aigua, que es con-vertien en aprenentatge).

Les conclusions

El que podem extraure de les experiències

La **participació juvenil** és una **eina poderosa de transformació social**, més que activitats puntuals, és un procés que connecta les persones joves amb el seu entorn, genera vincles, reforça el sentiment de comunitat i impulsa el pensament crític.

Les experiències i projectes viscuts al territori valencià en els últims anys demostren que, **quan es donen determinades condicions, la participació arrela i es converteix en una oportunitat real per créixer, incidir i construir col·lectivament.**

El voler: la motivació i la identificació donen sentit a la participació

Un dels factors que més contribueixen a l'èxit d'un procés participatiu és la capacitat d'activar un voler genuí en les persones joves.

En totes les experiències analitzades, la **motivació inicial** apareixia de maneres diferents, des del desig de viure una experiència internacional, fins a la necessitat de trobar un espai segur o l'interés per formar-se, però compartien un aspecte essencial: **els projectes sabien aprofitar aquesta motivació i convertir-la en implicació profunda**. Per exemple, en projectes comunitaris d'àmbit rural, el grup de joves que al començament participava per curiositat o per l'oportunitat de fer una mobilitat acabava desenvolupant accions culturals al seu poble. El que havia nascut d'un «m'abelleix provar» es transformava en «açò també és meu», reforçant l'arrelament i la identitat col·lectiva. En processos educatius i grups de joves, la motivació emergia quan descobrien que les seues opinions tenien pes, que les decisions eren compartides i que el grup funcionava com un espai de suport mutu. Igualment, en espais de participació infantil, l'entusiasme augmentava quan veien que les seues propostes es traduïen en canvis reals al municipi, com per exemple triant les pel·lícules que posen a l'ajuntament. Aquestes experiències mostren que la clau no és tant la motivació inicial com la capacitat dels projectes de donar sentit, utilitat i continuïtat al que les joves volen aportar, i això es fa escoltant a les persones joves i després trobant les maneres de dur a terme les seues necessitats al seu costat.

Ara bé, la motivació no és un element estàtic. Quan els projectes fa temps que estan en funcionament, necessiten **saber adaptar-se**, perquè les persones joves canvien, els seus interessos evolucionen i les seues circumstàncies vitals també. Si un procés participatiu no incorpora elements nous, si no renova activitats, metodologies o objectius col·lectius, corre el risc d'estancar-se i perdre la capacitat de mantindre viu el voler. Per això, en les bones pràctiques analitzades, s'observa que a mesura que avança el projecte també avancen les formes de participar, les responsabilitats, les eines i fins i tot els ritmes, a més, es regulen i ajusten les expectatives i es procura una rendició de comptes quan les coses no es donen com s'esperen per tal d'evitar desafecció pels processos participatius. Aquesta **flexibilitat, la capacitat d'escoltar i ajustar són unes de les claus** perquè els processos no només funcionen al principi, sinó que es mantinguen vius, significatius i engrescadors al llarg del temps.

El saber: a participar s'aprén participant i la metodologia acompanya

Una altra pota del tamboret, el saber, també apareix de manera clara en totes les experiències que han funcionat.

No es tracta només d'ensenyar continguts, sinó de **generar espais on la participació es converteix en una forma d'aprendre mitjançant experiències**. Mitjançant **metodologies d'educació no formal**, molts grups han pogut experimentar amb creativitat, expressió artística, tècniques de dinamització grupal o organització d'activitats. Altres han après a gestionar reunions, a relacionar-se amb les administracions, a preparar projectes o a millorar habilitats socials i emocionals. En els consells d'infància, cada sessió era un espai d'aprenentatge pràctic: debatre, escoltar, acordar, decidir. Aquest tipus d'**aprenentatge gradual, pràctic i compartit** ha sigut clau perquè les joves se sentiren capaces de participar i de construir projectes propis.

El que caracteritza especialment aquestes bones pràctiques és que compten amb **metodologies clares i adaptades a la realitat de cada entitat**. En molts casos, formen part d'un projecte educatiu més ampli que dona coherència a tot el procés i articula de manera explícita els valors, les eines i les formes de treball que sostenen la participació. Aquest marc educatiu permet que el saber no siga improvisat ni depenga de la voluntat d'una sola persona, sinó que estiga **integrat en la identitat del projecte** i s'adapte a cada grup. Açò també facilita la complementació tant formativa com motivacional quan es participa puntualment d'altres projectes o espais, així com la derivació de recursos tant materials com formatius.

A més, aquestes experiències entenen que **el saber no pot convertir-se en un requisit elitista**. La informació i la formació són necessàries perquè la participació siga real, però no es plantegen com una porta que exclou a qui no domina determinats conceptes. Al contrari: el que fan és buscar juntes les respostes a les preguntes que van sorgint, generar espais d'exploració compartida i anar donant eines a mesura que el procés ho necessita. Això permet que totes les persones, tinguin més o menys experiència, puguin avançar, sentir-se capaces i assumir responsabilitats en la mesura de les seues possibilitats. El saber, per tant, no és un punt d'arribada abans de participar, sinó un **aprenentatge col·lectiu que ocorre mentre es participa**.

El poder: quan existixen les condicions que possibiliten participar

El tercer element comú en les bones pràctiques és la presència d'un poder clar: espais, recursos, acompanyament i un marc estructurat que dona seguretat.

Aquestes condicions no sempre són fàcils de garantir, però quan es donen, les joves poden **participar de manera còmoda, estable i valuosa**. En experiències amb mobilitats internacionals, la disponibilitat de recursos i d'un marc metodològic va permetre que grups dispersos pel territori pogueren treballar conjuntament sense que la logística fora un impediment. En processos locals, comptar amb aules cedides per centres o ajuntaments oferia un lloc fix, reconeixible i segur per trobar-se. En espais de participació infantil, un calendari estable i un lloc propi on reunir-se reforçava la constància i el vincle. També és destacable el paper dels equips de persones adultes que projecten confiança i faciliten els recursos necessaris. Quan **l'acompanyament és proper i respectuós**, les joves saben que poden comptar amb una persona referent per orientar-se, demanar suport o accedir a espais que no estarien al seu abast. Un aspecte especialment rellevant en moltes d'aquestes experiències és que les persones joves no han d'aportar recursos propis. Açò fa que la participació siga **realment accessible: ningú queda fora per no poder pagar un desplaçament, un material o una quota**. I, en els casos on sí que és necessari aportar algun recurs, els projectes han sigut capaços d'adaptar processos, buscar solucions i garantir que la manca de recursos no siga un motiu d'exclusió. Aquesta mirada garanteix equitat i diversitat en els grups, i reforça la idea que **la participació és un dret, no un privilegi**.

En totes aquestes experiències, el poder no significa tindre grans recursos, sinó disposar de **condicions estables**: un lloc on quedar que identifiquen com a propi, una persona de referència que confia, un pressupost mínim que assegura continuïtat, una estructura que sosté el procés i una capacitat i predisposició de l'entitat organitzadora per prioritzar l'accés de totes les persones i fer les adaptacions i inversions necessàries per a garantir-ho. Quan aquestes condicions existeixen, la participació no només és possible: es converteix en **un espai de creixement, confiança i transformació col·lectiva**.

Pertinença i espais propis: ser pinya i estar segures

Un dels punts forts de les bones pràctiques identificades és la creació de sentiment de pertinença. La participació arrela quan la gent sent que forma part d'un grup, quan s'identifica amb un projecte i quan té un espai propi per habitar.

L'existència d'espais estables, un aula, una sala de joventut, una casa de camp en una convivència, ha sigut decisiva. No calen grans edificis ni grans recursos, cal l'accés a espais propis, cal un lloc que les joves puguin fer seu. Però no fa falta sols espais sinó també que aquests siguin accessibles. En una de les entrevistes es destaca com el projecte es va desenvolupar en diverses localitats, una d'elles, en tractar-se d'un territori gran tenia espais suficients però les persones joves no podien accedir-hi, en canvi, en el territori més xicotet que no hi havia prou espais en haver-hi voluntat política i administrativa es va trobar una solució i les persones joves van poder tindre un lloc on reunir-se.

A més, els espais no són importants només perquè faciliten el desenvolupament del projecte o perquè ofereixen un lloc físic on reunir-se: són essencials perquè possibiliten que nasca la pertinença. En aquests processos, les joves **coneixen altres persones semblants a elles**, amb inquietuds paregudes, amb gustos compartits o amb les mateixes preguntes sobre el món. Açò genera **identitat col·lectiva**, ajuda a donar sentit a allò que viuen i permet **descobrir maneres diferents de fer les coses** a través de l'intercanvi amb altres joves. Gràcies a això, cada persona s'emporta aprenentatges nous i referents positius.

Aleshores, en aquests espais es construeix un **espai segur**, un ambient de confiança on sentir-se escoltada i respectada, condició imprescindible perquè qualsevol persona pugui sentir-se part activa del grup i del projecte.

L'acompanyament: figures que confien i faciliten

Les bones pràctiques analitzades tenen en comú la presència de persones que acompanyen sense dirigir.

Són figures que tradueixen llenguatges institucionals, garanteixen seguretat, donen suport emocional i, sobretot, confien en la capacitat de la joventut. En molts casos, fins i tot apareix la figura del **jove referent**, que fa de pont amb les noves generacions i reforça el sentiment de comunitat. En la majoria de les bones pràctiques, aquestes persones solen ser lleugerament majors que el grup al qual acompanyen, no hi ha una gran diferència d'edat, però **han passat prèviament pel mateix procés**. Açò els dona una perspectiva educativa valuosa: la distància justa per entendre les necessitats del grup, adaptar-se al que cada persona jove planteja i acompanyar sense imposar.

Acompanyar, no significa ni no dir res ni estar intervenint constantment. És un equilibri delicat que implica saber llegir els moments, identificar quan el grup necessita una opinió, quan és millor fer la pregunta adequada perquè siguin les joves qui troben la resposta, i quan toca fer un pas enrere perquè puguin experimentar, equivocar-se i aprendre. Aquesta manera d'acompanyar reconeix que **la participació és també un procés educatiu**, i que el paper del referent no és substituir decisions sinó **crear les condicions perquè aquestes decisions siguin possibles**. Aquest acompanyament no sempre és fàcil, des d'una mirada adulta o més experimentada resulta inevitable avançar-se mentalment a les conseqüències, establir diferents opcions i descartar les que no han funcionat en el passat, creure's amb la veritat i el coneixement, per això cal fer un esforç de deconstrucció, d'**acceptar el procés del grup** i abraçar la possibilitat d'opcions no contemplades, perquè les persones joves tenen una visió i construeixen la seua realitat des d'altres perspectives que de vegades les persones adultes no podem identificar.

A més, l'acompanyament es dona en dos plans igualment importants. D'una banda, hi ha una **dimensió individual**, on les persones joves reben seguiment, espais per expressar dubtes o malestars i suport personalitzat davant situacions concretes. Aquesta atenció individual permet que ningú quede fora del procés i que cadascú avanci al seu ritme. D'altra banda, existeix una **dimensió col·lectiva**, que es concreta en tutories de grup, reunions periòdiques o espais compartits de reflexió, que permeten construir un procés conjunt, afavoreixen que les persones coneguen què viuen les altres i eviten que tot recaiga en la figura de referència. Així, l'acompanyament es distribueix, el grup es cuida entre si. Aquest acompanyament, quasi incondicional i des d'una **visió no adultocèntrica**, és un dels pilars que expliquen per què aquests processos han funcionat tan bé.

Corresponsabilitat i protagonisme sentir-se amb la capacitat i el poder, i assumir-lo

En els projectes analitzats, la participació avançava progressivament cap a models més corresponsables. No començaven en el nivell més alt de l'escala, però hi arribaven segons el grup guanyava seguretat, recursos i autonomia.

Això es veia quan els i les joves decidien el rumb del projecte, quan la planificació era compartida, quan les activitats eren desenvolupades directament pel grup o quan les xiquetes i xiquets negociaven i dialogaven amb responsables polítics per defensar les seues propostes.

El que compartien totes les experiències analitzades és que, quan hi havia pertinença, quan hi havia un acompanyament coherent i respectuós i quan es donava capacitat real de decisió, les persones joves començaven a **sentir el projecte com a propi**. I és justament **eixa apropiació la que consolidava el pas cap a la corresponsabilitat**. Açò es feia evident quan els grups decidien el rumb del projecte, quan la planificació es convertia en una tasca compartida, quan les activitats eren dissenyades i executades per elles mateixes, o quan les xiquetes i xiquets podien negociar directament amb responsables polítics les seues propostes. Ja que les tasques a realitzar no són de la persona que dinamitza o de l'entitat sinó que pertanyen a les persones joves perquè en tindre la informació poden anar prenent decisions i també arriscant-se a equivocar-se. Aquest tipus de pràctiques mostren que la participació real no només és donar veu, sinó **generar les condicions perquè eixa veu tinguera efectes i reconeixement**.

En els projectes analitzats, la participació avançava cap a models més corresponsables, però cal destacar que aquesta evolució no sempre partia dels escalons més baixos. En molts casos, el punt de partida ja era relativament avançat: per exemple, en alguns processos, malgrat que les joves no havien participat abans, l'acompanyament inicial ja estava orientat a donar-los capacitat real de decisió, situant el treball pràctic directament en escalons propers al sisé nivell de l'escala de participació. Açò no implica que no es puga començar des de més avall (cada context ho demana d'una manera distinta) ni que siga necessari situar-se sempre en els nivells més alts: depèn del moment vital del grup, de les necessitats i de l'objectiu del procés. Hi ha situacions en què els escalons consultius o projectius són perfectament adequats i educativament útils.

Aquesta evolució no apareix de manera espontània: és el resultat de **treballar amb temps, metodologia i un acompanyament pacient**. També ajuda enormement que hi haja reunions establides de manera regular i una persona de

seguiment disponible (i no sols durant la reunió o activitat, sinó també en el temps lliure on a les persones joves els sorgien preguntes o reflexions), que feia de punt de suport quan algú es desorientava, dubtava o necessitava un espai per ordenar les seues idees. Al mateix temps, cal recordar que, en una societat profundament adultocèntrica, costa que les persones joves s'atrevisquen a expressar les seues opinions o a liderar processos. No és una falta de voluntat individual, sinó el resultat d'anys d'escoltar que no tenen prou experiència, que «ja opinaran quan siguen majors» o que no és el seu lloc decidir. Tot això limita la capacitat d'imaginar-se com a protagonistes, de voler invertir temps i esforços en coses que no arribaran a cap lloc. Per això, aquests projectes són bones pràctiques perquè creen condicions que trenquen aquest imaginari i fan possible que **el protagonisme juvenil siga real**.

Objectius compartits i utilitat: sentir que el que fem té impacte

Un altre punt fort de les experiències analitzades és que les persones joves saben per què participen, quin sentit té el que estan fent i quins són els marcs o les normes del joc, la seua capacitat d'incidència.

Aquesta claredat no naix per casualitat: és el resultat d'una informació transparent des del principi, amb objectius ben definits, expectatives realistes i un **procés d'acord mutu** entre totes les parts implicades. Quan des del primer moment s'explica què es pot fer, què no és viable i que potser requerirà més temps o altres aliances, es genera confiança i s'eviten frustracions. La **gestió d'expectatives** és, de fet, una de les eines més potents per cultivar participació de qualitat, perquè permet que el grup entenga els límits, però també les oportunitats i els camins possibles per aconseguir allò que es proposen.

A més, al llarg del procés es treballa constantment què es pot fer en cada moment, com es pot arribar a un objectiu determinat, quins passos cal donar i quins recursos són necessaris. Aquesta manera d'ordenar i fer arribar la informació ajuda les persones joves a **sentir control sobre el procés**, a visualitzar el seu impacte i a veure que les decisions que prenen tenen conseqüències reals.

Un altre element que reforça la utilitat i el sentit dels projectes és la **trobada amb altres persones que comparteixen inquietuds, però que potser les desenvolupen de maneres diferents**. Participar permet descobrir que hi ha joves que fan el mateix que tu, encara que ho facen amb formes o estils diversos. Aquest intercanvi és profundament educatiu: amplia perspectives, dona noves idees i facilita aprenentatges que no apareixen en espais formals.

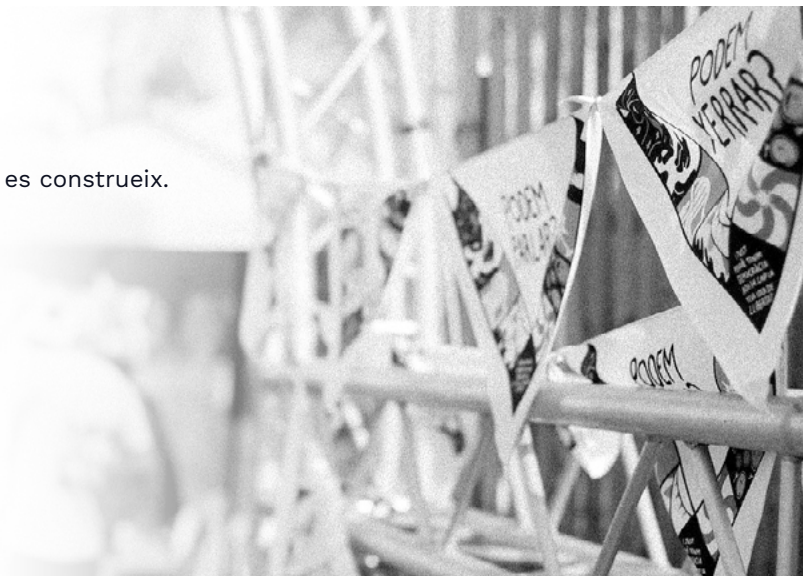
Aprentatges per al futur: què fa que la participació funcione

Les experiències analitzades no sols mostren que la participació juvenil és possible, sinó que indiquen quins **ingredients la fan prosperar**.

Entre ells destaquen:

- Un sentit inicial que connecta amb les inquietuds reals de les joves.
- Espais i recursos estables.
- Una metodologia vivencial que permet aprendre fent.
- Temps suficient perquè el procés madure.
- Acompanyament adult respectuós i proper.
- Protagonisme progressiu i compartit.
- Espais que generen pertinença.
- Objectius que donen utilitat i sentit al qual es construeix.

Els elements comuns d'èxit

De manera resumida, perquè un projecte de participació juvenil funcione és important:

Voler participar

MOTIVACIÓ, SENTIT I IDENTIFICACIÓ

Que la joventut tinga un motiu real per a implicar-se: sentir que el que fa és útil, que té impacte i que forma part d'un grup on se sent identificada. Sense interès genuí, els processos difícilment arrelen.

Saber participar

METODOLOGIES ADEQUADES

Fer servir metodologies pensades per a la joventut i que responguen a les seues necessitats, que si-guen adaptades al context actual. La participació no s'improvisa: requereix processos ben dissenyats, formats i seguiment.

Poder participar

RECURSOS I CONDICIONS REALS

Disposar d'estabilitat econòmica, mecanismes clars i equips humans suficients. La participació no pot dependre de subvencions tardanes, de la precarietat del personal que acompanya o de la visió i voluntat de facilitar accés i generar espais d'una persona: sense recursos no hi ha continuïtat, i sense continuïtat, no hi ha participació real.

Temps

PROCESSOS I NO NOMÉS ACTIVITATS

La participació necessita temps per créixer, estabilitzar-se i generar impacte. Cal pensar en processos a llarg termini, no en accions puntuals ni simbòliques que no deixen empremta.

Corresponsabilitat

PROTAGONISME REAL

La joventut ha de poder decidir, crear, influir i assumir responsabilitats. Participar no és opinar sinó tindre capacitat real d'incidència. L'autonomia juvenil és un objectiu i també una pràctica.

Espai físic

LLOCS PER A TROBAR-SE

Sense espais de trobada no es pot construir comunitat. L'accés a espais públics, estables i juvenils és essencial per a generar continuïtat, identitat i projectes propis.

Pertinença

SENTIR-SE PART D'ALGUNA COSA

Generar comunitat, identitat i vincles estables. Si els espais es perden, es privatitzen o són inestables, la participació es trenca. L'arrelament és clau per a processos de qualitat.

Resultat esperat

IMPACTE I SENTIT

Els processos han de conduir a resultats tangibles, visibles i compartits. Quan la joventut veu que el seu treball transforma alguna cosa, augmenta la motivació i el compromís.

Referents

ACOMPANYAMENT SIGNIFICATIU

Les persones que acompanyen, han d'orientar i facilitar sense dirigir. La confiança, el respecte i la seguretat són imprescindibles perquè la joventut experimente, s'equivoque i cresca.

Utilitat

MILLORA REAL PER A LA JOVENTUT I EL TERRITORI

La participació ha de servir per a millorar la vida de les persones joves, les seues comunitats o les polítiques públiques.

El que falta: les nostres reivindicacions

→ Demandes del Consell Valencià de la Joventut

Per garantir una participació juvenil real el Consell Valencià de la Joventut (CVJ) plantegem a les administracions públiques un conjunt de demandes concretes que han de guiar l'acció institucional en els pròxims anys. Aquestes propostes s'articulen al voltant dels àmbits legal, formatiu i estratègic, i responen a la necessitat d'enfortir els processos de participació, assegurar els recursos i reconèixer el paper fonamental de les entitats juvenils i els professionals de joventut.

Consell
Valencià de
la Joventut

- 1. Marc normatiu actualitzat i coherent.**
- 2. Subvencions a temps i amb continuïtat.**
- 3. Garantir l'accés de les entitats juvenils a espais de trobada i gestió pròpia**
- 4. Impulsar espais de trobada interassociatius útils i accessibles.**
- 5. Xarxa Jove i reconeixement de les professionals de joventut.**
- 6. Formació específica per al personal tècnic i formació contínua per al voluntariat.**
- 7. Participació amb perspectiva de realitat juvenil.**

1. Marc normatiu actualitzat i coherent

Perquè les polítiques de joventut siguin efectives, és imprescindible disposar d'un marc normatiu actualitzat, estable i coherent amb la realitat juvenil i amb el funcionament del teixit associatiu. Per això, és essencial blindar i defensar la Llei 15/2017 de Polítiques Integrals de Joventut. Cal evitar modificacions que desvirtuarien la mirada integradora de la llei i garantir l'aprovació del Decret de desplegament, pendent **malgrat els quasi deu anys de vigència** de la llei.

I tota la feina feta pel sector, debats, diferències, acords...

A més, l'Estratègia Valenciana de la Joventut (EVJ) ha de consolidar-se com un instrument de planificació transversal que oriente les polítiques públiques durant **quatre anys**, garantint la coordinació entre totes les àrees del govern, més enllà de l'IVAJ. El seu disseny ha de ser participatiu i incorporar la veu de les persones joves, entitats, professionals, responsables públics i persones expertes, però sense convertir l'EVJ en **un llistat dispers d'accions**.

... → Almenys! 🙌
L'EVJ no justifica el que fem, projecta el que hem de fer.

S'ha de proporcionar els recursos professionals, materials i econòmics per garantir el seguiment, la coordinació i l'avaluació de les accions.

2. Subvencions a temps i amb continuïtat

El compliment dels terminis de resolució i pagament de les subvencions és essencial perquè les **entitats juvenils** puguin executar els projectes amb normalitat i donar continuïtat als processos participatius. Els retards generen greus problemes de liquiditat: obliguen les entitats a avançar diners de fons propis (quan en tenen), dificulten **el pagament del personal** laboral, impedeixen desenvolupar activitats en temps i forma i compliquen la justificació econòmica. Aquesta situació posa en risc la qualitat dels projectes i desgasta el teixit associatiu, que es veu forçat a prioritzar la supervivència administrativa per damunt del treball educatiu i comunitari.

I les entitats locals, aka ajuntaments i mancomunitats.

Per això és imprescindible garantir estabilitat financera per a l'associacionisme juvenil, amb una gestió rigorosa i uns terminis ajustats a les necessitats reals de les entitats i no als ritmes de l'administració. Les entitats juvenils realitzen una tasca fonamental i les institucions públiques no sols han de subvencionar aquesta acció, sinó també facilitar-ne el desenvolupament, generant **condicions favorables** i segures en totes les localitats del territori.

... → O la seua contractació.

I la paperassa justa i necessària.

3. Garantir l'accés de les entitats juvenils a espais de trobada i gestió pròpia

La crisi d'habitatge no afecta solament a les persones joves sinó també a les entitats juvenils. Les pujades de lloguer també afecten a les seus de les entitats i moltes d'elles es veuen expulsades dels seus espais, per això proposem l'elaboració d'un pla o polítiques específiques que garantiscen l'accés estable i accessible a espais públics per a les entitats juvenils, i que oferisquen facilitats econòmiques i administratives per a la gestió de lloguers d'espais privats perquè les entitats puguin disposar de seus pròpies.

4. Impulsar espais de trobada interassociatius útils i accessibles

Per a enfortir el teixit associatiu juvenil, és necessari generar espais de trobada entre entitats que faciliten la creació d'aliances, l'intercanvi d'experiències i la construcció de respostes col·lectives. Ara bé, aquesta necessitat ha d'abordar-se des d'una mirada realista i adaptada a les condicions en què funcionen les entitats (personal voluntari, horaris flexibles, etc.).

Per això, és fonamental apostar per formats útils, concrets i sostenibles, que permeten un retorn real del treball a les entitats de base i no concentren la participació en unes poques persones. Aquest tipus d'encontres han de tindre objectius clars i concrets, amb una intensitat i una freqüència assumibles que eviten la saturació i permeten compatibilitzar-los amb el dia a dia de les entitats.

Al mateix temps, cal impulsar la creació d'espais físics compartits i accessibles que afavorisquen la trobada informal. Quan les entitats disposen de llocs propers on ubicar seus, materials o punts de reunió, es creen oportunitats quotidianes de contacte que no depenen d'una convocatòria formal. Aquests espais faciliten converses espontànies, intercanvis naturals i la construcció de relacions de confiança que sovint són la base de futures col·laboracions.

Aquesta combinació d'espais formals i informals facilita la construcció de xarxa des del dia a dia, reforça la cooperació entre entitats i contribueix a una participació més real, sostenible i connectada amb el territori.

5. Xarxa Jove i reconeixement de les professionals de joventut

La Xarxa Jove s'ha consolidat com una de les mesures de major impacte per dotar de personal qualificat als municipis del territori valencià, especialment aquells amb menys capacitat per contractar personal propi especialitzat. Disposar de professionals de joventut és essencial per desplegar polítiques juvenils estratègiques, estables i planificades. Per això, cal consolidar i ampliar aquesta estructura com a servei públic estable, amb recursos suficients, coordinació territorial i espais reals de participació per a les persones joves i les entitats. Al mateix temps, és necessari reforçar la Xarxa Jove en el marc de la nova EVJ i d'un **Pla Concertat de Municipalització actualitzat**, que facilite l'accés i la gestió per part dels ajuntaments, oferint garanties perquè puguin contractar professionals abans de rebre formalment els fons de l'IVAJ, evitant així renúncies i la pèrdua global de recursos destinats a aquesta política. A més de la recuperació de les figures de coordinació territorial i d'acompanyament a les professionals.

Aquesta consolidació ha d'anar lligada al reconeixement institucional, formatiu i laboral de les professionals de joventut, garantint condicions dignes, estabilitat i itineraris de carrera vinculats al servei públic. S'ha d'incorporar la participació juvenil i l'associacionisme com un dels eixos formatius principals. El treball de joventut requereix qualificació, experiència i continuïtat, i no pot dependre de la temporalitat ni de la precarietat laboral. Enfortir el rol professional és enfortir la participació juvenil: només amb equips estables, reconeguts i ben formats es pot garantir un acompanyament de qualitat, una acció comunitària sostenible i unes polítiques públiques que responguen realment a les necessitats, aspiracions i drets de la joventut.

Que recupere
l'anàlisi i
proposta inicial de
mínims.

6. Formació específica per al personal tècnic i formació contínua per al voluntariat

Impulsar programes de formació permanent tant per als professionals de joventut com per al voluntariat que sosté gran part del treball de les entitats juvenils. Aquesta formació ha d'incloure continguts actualitzats sobre participació, educació no formal, acompanyament i gestió de projectes, promovent l'aprenentatge continu, la qualitat i la corresponsabilitat. Es pot articular mitjançant el Pla Formatiu de l'IVAJ, oferint itineraris estables i reconeguts, així com mitjançant jornades i espais referents com l'Inforum, els congressos de joventut o trobades específiques sobre participació i ENF. Igualment, es podria establir una col·laboració estreta amb la Càtedra de Joventut i el Consell Valencià de la Joventut per generar formacions especialitzades, recursos i investigacions que reforcen tant la professionalització del personal tècnic com el creixement i empoderament del voluntariat.

7. Participació amb perspectiva de realitat juvenil

Moltes vegades es culpa a la joventut de no implicar-se o de no participar, però aquesta visió ignora que el model de participació actual és, en bona part, elitista: només pot participar de manera estable qui s'ho pot permetre. En un context en què l'atur juvenil continua sent alt, el preu de l'habitatge és el més elevat de la història i moltes joves afronten problemes socioeconòmics estructurals, exigir participació sense garantir condicions bàsiques és injust i irreal.

La participació requereix temps, estabilitat i benestar, i no es pot desvincular de les condicions materials i emocionals en què viu la joventut. Per això és fonamental entendre que la falta de participació **no és un problema individual, sinó una conseqüència directa del context.**

Per això, és necessari reforçar les polítiques de treball i habitatge, entre altres qüestions, com la salut mental o millorar les connexions i el transport públic.

Que recupere
l'anàlisi i
proposta inicial
de mínims.

Conclusions

De les demandes.

Les propostes que realitza el CVJ responen al fet que **les persones joves han d'estar en el centre de les polítiques públiques** i que **a les entitats cal donar-los els recursos necessaris per a poder realitzar les seues funcions d'una manera correcta**.

Quan les entitats juvenils o els consells locals inicien projectes participatius, necessiten la seguretat que aquests tindran continuïtat, que les seues aportacions tindran incidència i que l'aprenentatge adquirit no es perdrà amb el pas del temps o amb els canvis institucionals.

Perquè això siga possible, és fonamental disposar dels **recursos adequats**. La manca d'estabilitat en el finançament i els retards en la concessió de subvencions suposen un dels principals obstacles per al desenvolupament efectiu dels projectes juvenils.

Les entitats necessiten comptar amb els recursos a temps per poder complir els objectius, executar les activitats i mantenir l'equip humà que fa possible el treball educatiu i comunitari. La continuïtat dels projectes és clau per a evitar la desafecció de les persones joves, que sovint perceben que els seus esforços no tenen un impacte real quan els processos es tallen o es redueixen per falta de mitjans.

A més, ens trobem en un context on **les formes de participació estan canviant**. Les noves generacions es relacionen, expressen i s'organitzen d'altres maneres, sovint fora dels espais tradicionals de participació associativa. Les xarxes socials, els moviments espontanis o les accions puntuals mostren noves maneres d'exercir la ciutadania activa.

Davant d'això, les entitats juvenils necessiten també certes es i estabilitat per poder adaptar-se a aquestes realitats, innovar en els seus formats i mantenir la seua funció educativa i transformadora sense perdre solidesa. Aquesta adaptació requereix recursos, acompanyament i reconeixement institucional, ja que el canvi generacional i social no pot recaure només en la voluntat o esforç de les pròpies entitats.

D'altra banda, cal entendre la participació juvenil des d'una **perspectiva transversal**. Les polítiques de joventut no poden quedar aïllades en un departament o conselleria, sinó que han d'estar presents en totes les àrees de l'administració. Les institucions públiques han d'integrar la mirada juvenil en la definició, implementació i avaluació de totes les polítiques, i fer-ho de manera coordinada amb les organitzacions juvenils del territori. Només així es pot garantir que les decisions públiques responen realment a les necessitats i aspiracions de la joventut.

El Consell Valencià de la Joventut considera **imprescindible reforçar la col·laboració entre les administracions i el teixit associatiu juvenil, establint mecanismes estables de diàleg i participació efectiva**. Això implica reconèixer el valor educatiu i transformador de les entitats juvenils i dotar-les dels instruments necessaris per a continuar desenvolupant la seua tasca. A més, cal fomentar la formació i l'acompanyament tècnic per a consolidar processos participatius de qualitat, que siguin inclusius, representatius i sostenibles.

En definitiva, la participació juvenil ha de ser entesa com un dret i una responsabilitat compartida, un procés que promou la ciutadania activa i que contribueix a construir una societat més justa i democràtica.

Per a aconseguir-ho, és necessari garantir la continuïtat dels processos, assegurar els recursos econòmics i humans, i consolidar una cultura institucional que reconega el valor de la veu jove en tots els àmbits de decisió.

GENERALITAT
VALENCIANA

IVAJ

Institut Valencià
de la Joventut